

СВЕТЛОЕ ВРЕМЯ

12

ო ქ ტ ო მ ბ რ ე ლ ი

№ 12

საქართველოს ბ. კ. ო. ცენტრალური ბიუროს და
განათლებლის სახალხო კომისსარიატის შუახალი
მცირეფლოვან ბავშვთათვის

დეკემბერი, 1934 წელი

შ ი ნ ა ა რ ს ი

1. ი. გრიშაშვილი — გრიშკა ბიჭი	1
2. ცქვიტი — პატარა მილიციონერი	2
3. დ. ბერიკაშვილი — ბელურები ზამთარში	8
4. ლავრ. ჭიჭინაძე — ჩემი ბრალია	9
5. გიორგი კალანდაძე — თოვს	12
6. ქსენია სიხარულიძე — მაროს ნაღი	13
7. ნ. შველიძე — პირველი თოვლი	18
8. ტატანა — საშუხარო ამბავი	19
9. სანდრო ჟღენტი — ალის რაზმი	22
10. ჟურნალ „პიონერის“ იუბილე	23
11. ვახტანგ პეტრიაშვილი — ლეო და ქალაქი	24
12. მ. ცომაია — ზამთარი	28
13. ჯანმრთელობის საგუშავო — გად. მ. შ. გაფრინდაშვილის მიერ	29
14. შ. თ. გასაოცარი ამბავი	29
15. ყდა და ილუსტრაციები შესრულებულია მხატვ. გ. კახიძის მიერ	

გრიშკა ბიჭი

უოველ დილით, როცა ზოეტს
სძინავს თავის ტკბილის ძილით,
მესმის და-ძმის კინკლაობა,
უოველ დილით, უოველ დილით...

ეს გრიშკაა სამი წლისა,
შავთვალა და ხუჭუჭთმება,
უფროს დას რომ ცინძარე დღე
ვღაგებთ, ეჩნებება.

აი, დღესაც: ის-ის იყო
დადლილს ტკბილად ჩამეძინა,
რომ აივსო ცელქი სმებით
ხარფუსელის ჩუმი ბინა.

— ანეტ! ანეტ! არ გაგიშვებ...
შე არ მინდა სწავლა, განა!

წამიუვანე, გენაცვალე,
მეც გამოვალ შენისთანა!

— აკი გითხრეს: ზატარა ხარ,
მტირალა და საცოდნავი...
ნუ ზღუქუნებ... ვიგვიანებ...
დამანებე, ბიჭო, თავი!

მიქრის ანეტ, მისდევს გრიშკა.
არის ერთი ჩხუბი, დაჯა.
არ მასვენებს ეს ამბავი,
უძილობამ გამათავა.

ვინ ხარო, ხალხნო! ჯამათნო!
გენვეწებით ასე მწარედ:
შეიბრალეთ გრიშკა ბიჭი
და სკოლაში მიანბარეთ!

ი. გრიშაშვილი

პატარა მილიციონერი

ხუთი წლისაა გურამი. პროვინციიდან ეხლახანს ჩამოიყვანეს და საბავშვო ბაღში მიაბარეს.

დილით ყველაზე ადრე ის იღვიძებდა. პერანგის ამარა იღლიაში დიდ წიგნს ამოიდებდა, თავის მამის ქუდს თვალეზამდის ჩამოიფხატავდა და მოჰყვებოდა ყვირილს:

— აბა, ჩქარა, კარი გამიღეთ, სკოლაში მიგვიანდებაო.

სკოლაში მისვლამდის კი სულ ორი კვირაღა დარჩა. ამ ორმა კვირამაც სწრაფად გაირბინა და, როცა გურამი საბავშვო ბაღში უნდა მიეყვანათ, სწორედ იმ დილით ისეთი ტკბილი ძილი გააბა, რომ დედას შეეებრაღა და ველარ გააღვიძა. მხოლოდ რამდენჯერმე საწოლთან მივიდა, ბავშვს სიყვარულით დახედა, ხუჭუჭა თმებში ხელი ჩაუყო და შიგნაზად ააფუთფუთა. შემდეგ დაიხარა, ბავშვს ყელში იმ ადგილას აკოცა, სადაც ძარღვი მოუსვენრად უფეთქავდა. ბავშვმა მაინც არ გაიღვიძა.

დედის კოცნაზე გურამი უგემურად შეიშმუშნა, მეორე კვერდზე გადაბრუნდა და პაწია ტუჩებით აჩიფჩიფდა.

— ადე, გენაცვალე, აკი სკოლაში წასვლა გიხაროდა, ადე, დღეს რა დაგემართა? — უკანასკნელად ფრთხილად ჩასძახა დედამ და თან სახეზე ხელი აუსვ-ჩამოუსვა.

ბავშვი კიდევ შეიშმუშნა და ახლა კი თვალეზი გაახილა.

— ადე, ბიჭო, დაგავიწყდა, რომ საბავშვო ბაღში უნდა წავიდეთ? ადე ჩქარა, თორემ დაგიგვიანდა. ხელავ, მზე საით გადმოიხარა?

გურამი ხმას არ იღებდა. ნახევრად საბანგადახდილი ბავშვი ფუნჩულა ხელით გულმკერდს იფხაჭუწებდა და სადღაც კუთხისკენ იცქირებოდა.

დედამ ბავშვი ააყენა, ტანთ ჩააცვა, ჯიბიანი ახალი წინსაფარი გაუკეთა, მაგრამ გურამი არც საყვარელმა ჯიბემ გაახარა.

— რა ვქნა, რა დაგემართა, დღეს რა გუნებაზე ხარ? ეკითხებოდა დედა და მზრუნველობით შუბლზე ხელს ადებდა, სიცხე ხომ არა აქვსო.

ბავშვს შუბლი გრილი ჰქონდა, და დედა დამშვილდა. ორივემ საჩქაროდ დალია ჩაი და ცოტა ხნის შემდეგ დედა და შვილი უკვე საბავშვო ბაღისაკენ მიეშურებოდნენ.

გურამი მორჩილებით მისდევდა დედას, მაგრამ დღეს ქუჩაში ერთხელაც არ შეუკუნტრუშებია, გზადაგზა კიბეებზე და მაღალ ადგილას თხასავით არ აღმართულა, არც თავისებურად აყაყანებულა.

ჩუმად და უხმოდ მისდევდა გურამი, სანამ ქუჩის ერთ მოსახვევში პაწია ლეკვისა და თეთრი კნუტის ბღლაძუნს თვალი არ მოჰკრა.

მზისგულზე, მყუდრო ადგილას კნუტი გულადმა იწვა და გურამივით ხუჭუჭბალნიანი ლეკვი ყფით ზედ ვარდებოდა.

კნუტი თათების ფაცუნით ძაღლს კოხტად იგერიებდა, მაგრამ როცა ლეკვი მოასწრებდა და კუდით ან ყურით დაითრევდა, კატა კნავილს მორთავდა, ისიც ეშმაკურად გამოეთამაშებოდა, და იყო ერთ ადგილს ყფა, ტრიალი და დავი-დარაბა.

იმ დროს, როცა გურამი გაჩერდა და ხარხარს მოჰყვა, ხელახლა მივარდნილ ლეკვს გათამამებულმა კნუტმა წინა თათები კისერზე სწრაფად შემოხვია და, როგორც პაწია ტობრაკი, კისერზე კოხტად ჩამოეკიდა.

აქ კი გურამმა ვეღარ მოითმინა, ერთი ისკუბა, ხელი სტაცა და ორივე გულზე მიიხუტა. მაგრამ კატა უეცრად გაუსხლტა, ხელათ გადახტა და იქვე აკაციის ხეზე სწრაფად აცოცდა.

ამ დროს ღია ფანჯრიდან გურამს ვიღაცა ბიჭმა გაჯავრებით შეუყვირა:

— შენ, ეი, დასვი ჩქარა, დასვი მეთქი, რად მიგყავს ეგ ჩემი ლეკვი?!

გურამმა ძაღლი ფიცხლავ ძირს დასვა და გზას გაუდგასაბავშვო ბაღი იქიდან უკვე ახლო იყო და მალეც მივიდნენ.

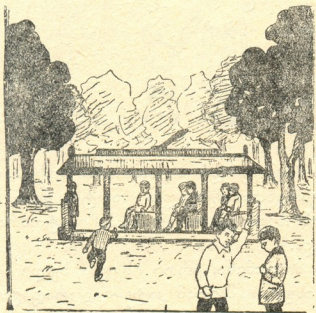
ლამაზი ორსართულიანი შენობიდან ხმაურობა და შური მული ისმოდა. ალაყაფის კარებთან გურამი შედგა და უკვე მოღუშული სახით შიგ შესვლა იუარა.

— ბიჭო, დღეს ველარა გცნობ, რა დაგემართა? აქი მისიდან გინდოდა აქ მოსვლა და ახლა რა ნახე?! — კვირობს დედა და ალერსით ცდილობს ბავშვი როგორმე შეიყვანოს.

— აი დახედე, შენისთანა პატარა ბავშვები როგორ მხიარულად მოდიან, შეხედე, აივანზე რამდენი ბავშვია, როგორ დარბიან, თამაშობენ. აგერ ეზოში პატარა ავტომობილები გამოუტანიათ...

სათამაშოების დანახვაზე გურამი დედამ როგორც იყო დაიყოლია, ეზოში კი შეიყვანა, მაგრამ ბავშვმა უცხო ხალხის დანახვაზე შუბლი უარესად შეიკრა და დედას კალთაზე მაგრა მიეკრა.

— აბა, დღეს ვინ იქნება ვატმანი? შენი რიგია, ზურაბ?! ჰო, კარგი, აბა დასხედით! ძინ, ძინ, ძინ! — გაისმა უცებ ხარის წკრიალი, და გურამმა რომ მოიხედა, სახე გამოდარებულ მხესავით შეეცვალა.

ეზოს მეორე მხარეზე, იქ, სადაც ლამაზი ბაღი იყო გაშენებული, ნამდვილი ტრამვაის მსგავსი პაწია წითელი ვაგონი იდგა და მგზავრებს ელოდა. იქვე შეჩოჩქოლებული ბავშვები შიგ ჩაჯდომას ჟივილ-ხივილით ელოდებოდნენ.

— ცილა, ნუნუ, ლეილა და გივი, ახლა თქვენი ჯერია, მეხუთე მგზავრად აგერ ახლად-

მოსული გურამი მოიპატიჟეთ, თორემ ძლიერ მოწყენილია. აბა, ჩქარა, ჩქარა ჩასხედით!

ბავშვები გურამისკენ გაქანდნენ, ხელი ჩასკიდეს და ვაგონთან მიიყვანეს.

— ნელა, თავი დახარე და ისე შედი, — აფრთხილებდნენ უკვე გახარებულ სტუმარს და თვითონაც გაფაციცებით სხდებოდნენ.

ყველანი მოეწყვენ, პატარა ვატმანმა ზარი კიდეც ააწკრი-
ალო, პედლებს ღონიერად დააჭირა ფეხები, და ტრამვაი მხი-
არული ყიჟინით დაიძრა.

სანამ ტრამვაი ღუღბით გატკეცილ ეზოს მეორე მხარეს
მოუხვევდა, გურამის დედამ ისარგებლა და გაიპარა.

ბავშვებთან ხელმძღვანელი ქალი დარჩა. დანიშნულ ადგი-
ლას ბავშვები გადმოვიდნენ. აქ სხვა ბავშვები ელოდნენ ტრამვაით
გასეირნებას. გურამიც გადმოვიდა, მიიხედ-მოიხედა და დედა
რომ ვერ დაინახა, ტირილი მორთო. ხელმძღვანელმა ქალმა
ტრამვაიში ჩასაჯდომად გამზადებულ ერთ ბავშვს ყურში რაღაც
ჩასჩურჩულა და გურამს ხელი მოჰკიდა.

— ბავშვებო, რაკი გურამი დღეს პირველად მოვიდა და
ჩვენი ახალი სტუმარია, ამიტომ, რეზო, შენს მაგიერად ისევ გუ-
რამი ისეირნებს. შენ ბევრჯერ მჯდარხარ და ეს კი არა...

— მოვიდეს, მოვიდეს! — იყვირეს ბავშვებმა და თვალცრფ-
მლიანი გურამი ტრამვაიში თვითონვე ჩააბრძანეს და ასე რამ-
დენჯერმე გაასეირნეს ტრამვაით, რომ დედის გაპარვა დავი-
წყებოდა. ბავშვები ეხვეოდნენ, უაღერსებდნენ და მრავალ სათა-
მაშოს აჩვენებდნენ.

— იცი, ჩვენ კიდეც რა გვაქვს?! აბა აქ წამოდი... ნახე, ნახე!
აგერ ჩვენი პატარა ფუნიკულიორი. აგერ ვაგონებიც, ისეთი
კარგია, ისეთი რომ...

— თენგიზ, თენგიზ, იქ წაიყვანე, მეორე პავილიონში. დი-
დი ორთქლმავალი და ბევრი ვაგონი რომ გვაქვს, ახლა ის ვუ-
ჩვენოთ, ის უფრო მოეწონება.

ძლიერ ცდილობენ უფროსი ჯგუფის მოწაფეები, რომლე-
ბიც ახლადმოსული ბავშვების გართობაში ხელმძღვანელებს
ეხმარებოდნენ.

გურამი ყველგან დაატარეს, სათამაშოების დასამზადებელ
ქარხანაშიაც შეიყვანეს და იქ ახლადდამზადებული სათამაშო-
ები, ზოგი შეღებილი და ზოგიც შეუღებავი, ბევრი აჩვენეს.
ბავშვმა ნაღველი თითქოს გადაიყარა გულიდან. ტირილით
კი აღარ ტიროდა, ძაგრამ ერთი საათის შემდეგ, როცა ყველა-
ფერი ნახა და თითქოს კიდეც მობეზრდა, განზე გადგა და
მოიწყინა.

აბუხულ წიწილასავით დგას გურამი ფანჯარასთან. მწვანეთ
შედებილი ავტომობილი გულში მაგრა ჩაუხუტებია და ქვემოთ
ალაყაფის კარებს გასცქერის.

ქუჩაში ხალხი მიდის და მოდის. აგერ პატარა ბავშვებიც რა თავისუფლად დადიან, მე კი რა ვარ, განა მე კი არ შემოძლია მარტოკას წასვლა? აგერ იქით მოვუხვევ და ჩვენი სახლი იქვე იქნება— ფიქრობს დაყურსებული გურამი და დროდადრო ფანჯარისკენ იხედება.

ხელმძღვანელმა ბავშვებს ნახატებიანი წიგნაკები ბლომად დაუწყო და გურამიც მოიპატიჟა. ბავშვმა მხრების აჩეჩვით იღარა წიგნაკების ნახვა და ფანჯარას უფრო მიუახლოვდა.

— უი, რა კარგი აეროპლანია დახატული... ეს პებლებია, აი ვაშლები, მსხლები, აქ კი შემოდგომა ხატია... დახე, რამდენი ფოთოლია დაცვენილი.

აქა-იქ ისმის ბავშვების გამოძახილი, თან წიგნაკებს ხარბად ფურცლავენ და გურამი კი ფანჯარასთან გატერენილი დგას და ისევ ქუჩაში იცქირება.

ხელმძღვანელი მეორე ოთახში რიდაცისთვის გავიდა. გურამმა თვალი გააყოლა. რაკი ხელმძღვანელმა შემოსვლა დააგვიანა გურამი ნელა მოტრიალდა, დერეფანში შეუმჩნევლად გამოვიდა და კიბეს მიმართა.

ძირს ისე ჩამოვიდა, რომ უფროსი არ შეხვედრია. ეზოც მშვიდობიანად გაიარა და ალყაფის კარებიდან თავი რომ გამოყო როგორც მერცხალი ისე გაფრინდა სკოლიდან გამოპარული. ბიჭი გზას კი დაადგა, მაგრამ რა იცის სად წავიდეს?

გურამი მაინც მიდის, ჭავჭავაძის ქუჩა ჩამოიარა, გრიბოედოვის ქუჩაზე გადმოუხვია და ვერის დაღმართისაკენ სულ ხტუნვით გაეშურა.

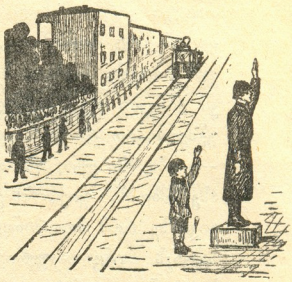
მოდის გურამი, არხეინად მოკუნტრუშებს. აგერ ბალიც. ბავშვი პირდაპირ გაჩერდა და აღტაცებით ყურება დაიწყო. ზედ ჯვარედინ გზაზე მრგვლად გამოქრილ ფიცარზე თეთრად გამოწყობილი მილიციონერი იდგა, თეთრივე ხელთათმანებით, და საქმიანად ტრიალებდა. სამი მხრიდან ეტლები, ტრამვაი და ავტომობილები შეუჩერებლივ დასრიალებდნენ. წელში სწორად აღმართული, თავაწეული მილიციონერი ჩექმას ჩექმაზე რომ შემოკრავდა, ხან აღმოსავლეთით, ხან დასავლეთით, ხან ჩრდილოეთით სწრაფად ტრიალებდა, მარჯვენა ხელს შუბივით ზემოთ აღმართავდა, და გაჩერებული ეტლები, ტრამვაი და ავტომობილები მხოლოდ მაშინ დაიძროდნენ.

— დედა, დედა, რა კახტა ძიაა! როგორ ტრიალებს, ფეხებს როგორ ათამაშებს, ყველა იმას შესცქერის!— ფიქრობს გაციებული გურამი და მილიციონერს ხარბად მიშტერებია. მხო-

ლოდ გამვლელ - გამომვლელი ხალხი აწუხებს ამ პატარა ბიჭს. შუა ტროტუარზე გაჩერებულს ხან აქეთ გაიგდებენ. ხან იქით.

მაგრამ ის მილიციონერს თვალს მაინც ვერ აშორებს. ბავშვს მეტი აღტაცებით ტანში ქრუანტელი უვლის, იმაზე დიდი და საყვარელი გმირი გურამს ვეღარ წარმოუდგენია. უცქერის ბავშვი და ისიც წელში ისევე სწორდება, თავს ამაყად მალლა იღებს, მილიციონერის მიტრიალების დროს ისიც იქით მიტრიალდება, ძალზე იძაგრება და უცებ ისიც ხელს მალლა ასწევს და ამაყად იცქირება.

მილიციონერთან ერთად ბავშვიც ტრიალებს და თან კისერი ებრიცება მილიციონერის ცქერით, იკიმება, ხელს უფრო მალლა წევს და უკვე ფიქრობს, რომ ისიც დიდი გმირია, რომ ყველა ვატმანი, შოფერები და მეეტლეები იმის პაწია ხელს უცქერიან და მიმოსვლის ნებართვას იმისგანაც ელიან. ხალხი გატაცებულ ბავშვს შესცქერის და სიცილით კვდებიან.

— უიმე, შვილო, ნეტა ვისია? რა კარგი ბიჭუნაა, ესეც რა მარღად ტრიალებს! უი, საყვარელო!—უაღერსებენ ქალები და ხელის ხლებას კი ვერ ბედავენ.

— ვისია, ვისი ეს ბავშვი, ხომ დაიღლება ეგ საწყალი: მზრუნველობით კითხულობენ მამაკაცებიც.

საბავშვო ბაღში კი ამ დროს დიდი რბენა და გამოძიება!

— საით წავიდა, როდის გაიპარა? არიქა, ჩქარა, შენ ზემოთ წადი, შენ ქვემოთ, რუსთაველის გამზირისაკენ გაიქეცი. მილიციონერიც სასწრაფოდ გამოაცხადეთ.

გულგახეთქილნი დარბიან საბავშვო ბაღის ხელმძღვანელები და გაპარულ ბავშვს გაფაციცებით ძებნიან.

გურამი კი არხვინად დგას, საყვარელ ძია მილიციონერს შესჩერებია და ისიც ხელაწეული ქუჩაში კოხტად ტრიალებს.

ცქვიტი

ბელურები ზამთარში

ამთარია, თოვლი მოდის,
და სისინებს ქარი მწარედ.

გაუეინავს ვეკლავური,
რაც კი დარჩა წუსელ გარეთ!
ბელურებსაც მოძინიათ,
ვერ იძოვეს, ალბათ, სასრდო,
ეს ეინვები თუ გაგრძელდა,
უტყველობით როგორ გაძლონ?!
— აბა რა ვქნა, რა ვუტყველო? —
ასე ამბობს, ფიქრობს გიგი, —
აივანზე რომ მოფრინდენ,
საკენკს მანც დავუურიდი.
სიცვიეში და ამ თოვლში
მიკვირს, როგორ შესწევთ ძალა!
სად არიან, ნეტავ, სხვები,
ღობეებზე რომ არ ჩანან!
წავიდოდენ, ალბათ, სადმე,
რომ მონახონ თბილი ბინა,
მაგრამ სად რას იძოვნიან:
ვეკლავან თოვს და ვეკლავან ცივს!
თოვლს და ეინვას ეძატება
ონავარი გიგი ქარი!...
თივის ზვინი მანც კვედგეს,
ჩიტებისთვის შესაფარი!

დ. ბერიკაშვილი.

ჩემი ბიჭი

1

სოლიკო ცელი ბიჭია.

მოუსვენარია.

თვალეზს მუდამ აქეთ-იქით ატრიალებს. ის ამხანაგებს შორის პირველია. გაიქცევა და ვითომ ქარი მოეწევა თუ?! ერთ წუთში მთელ ქუჩებს შემოირბენს. მშობლებთან რომ დაბრუნდება, მოყვება: აი ეს გავაკეთე, აი ის გავაკეთეო...

მშობლები სოლიკოს ყველაფერს კი არ უჯეროიან, მაგრამ თაღისთვის ფიქრობენ:

— არა უშავს, ცოცხალი ბიჭია, ამის იმედი უნდა გვექნეს.

მშობლები სოლიკოს არ უმჯლავნებდენ თავიანთ ფიქრს, მაგრამ ყველაფერს თვითონვე ხვდებოდა. მან იცოდა, რომ მშობლები თვალისჩინივით უვლიდენ. ამიტომ იყო სოლიკო გათამამებული.

მან ერთხელ მეზობლის ბავშვს სცემა; გამოცვივდენ ბავშვის მშობლები, ბავშვი შინ მიიყვანეს და ეს ამბავი სოლიკოს მამას შეატყობინეს.

— შენმა ბავშვმა შეიღოს გვიცემა, ცოტა მეტი ყურადღება უნდა მიაქციოთ, ონავარი ბიჭია.

— მე ვუჩვენებ იმას სეირს, — დაიქადა მამამ.

სოლიკომ თავისი ყურით გაიგონა მამის სიტყვები, მაგრამ გული მაინც იმედით ჰქონდა სავსე, რადგან დარწმუნებული იყო მამა არ გაუჯავრდებოდა.

— სოლიკო! — მამამ ბოხი ხმით დაიძახა.

— აქა ვარ, — უპასუხა სოლიკომ და იმ წამსვე მამასთან მივიდა და თავი ძირს დახარა, თითქოს წინასწარ გრძნობდა თავის დანაშაულობას.

სექტემბერში სწავლა რომ დაიწყო, სოლიკო სიხარულით გაიქცა სკოლისკენ...

დღეა უცქეროდა შვილს და იღიმებოდა.

მასწავლებელმა სოლიკოს სამი დღის შემდეგ მისცა სახელმძღვანელოები. მან წიგნები ჩანთაში ჩააწყო. ამ ჩანთას დღემო ორჯერ ჰკიდებს ხელს: დილით, როცა სკოლაში მიდის, და მეორედ — როცა შინ მოდის.

სოლიკო სწავლაზე ცოტა უკაცრავად იყო, წიგნები კი სულ ცინცქლად ჰქონდა შენახული...

სწავლა რაც დაიწყო, ერთი კვირა გავიდა.

სოლიკო არ კითხულობს წიგნს.

დედას უკვირს, მაგრამ მაინც ღიმილით ეკითხება:

— სოლიკო, შვილო, მასწავლებელს გაკვეთილი არ

მოუცია?

ბავშვმა გაიცინა.

— არა, ჯერ არ მოუცია, — უპასუხა მოკლედ.

დედამ განცვიფრების ნიშნად წარბები აიყარა, მაგრამ მაინც დაუჯერა.

სოლიკო ახლა მარტო ამ ერთი შეკითხვით გადარჩა და ისევ სათამაშოდ გაიქცა. ქუჩა ბავშვებით არის სავსე და ამჟამად ვერ იშოვის თუ?!

იგი მოთამაშებლად თავის ტოლს კი არ ეძებს, ძუძუმწოვარებსაც კი ეთამაშება და მათთან შეიქცევს თავს.

კიდევ გავიდა რამდენიმე დღე.

დღეა ისევ ეკითხება:

— გაკვეთილი არც ახლა მოუციათ?

სოლიკო ისევ იცინის.

— არა. დღეს პირველი გაკვეთილი ჰქონდა მასწავლებელს და ისე ზეპირად ილაპარაკა, წიგნში არაფერი მოუცია.

დედამ კიდევ დაიჯერა.

დღეები დღეებს მიჰყვება, მაგრამ სოლიკო წიგნებს მაინც არ ჰკიდებს ხელს.

დედას ისევ უკვირს...

ისევ პირველ შეკითხვას უმეორებს, სოლიკოს კი მუდამ ახალი პასუხი აქვს მზად.

დღეა ფიქრობს:

— საკვირველია, ან სკოლა აღარაფერს აკეთებს, ან ჩემი ბავშვი გაზარმაცდა.

3

მამა სამსახურიდან მხიარული დაბრუნდა.

ის სოლიკოს სხვანაირად მიეაღერსა, შვილმა მამის ალერსი შეიფერა, მხარში ამოუდგა და მუსაიფით გაჰყვა.

ისინი ლამაზად მორთულ ოთახში შევიდნენ.

მუშაობით დაღლილმა მამამ ცოტა შეისვენა, მერე თბილ სადილს შემოუსხდნენ. კერძით სავსე საინებს ორთქლი ასლიოდა.

სოლიკო თავის კერძს მაღიანად შეექცევა.

ის სწავლას გაებუტა, თორემ ჭამის მადა კი არ დაჰკარგვია.

— გენაცვალე, შვილო, ჭამის მადა რომ გაქვს, ეგვეც კარგია, — მღუ-
მარედ ბუტბუტებს დედა.

სოლიკო ნასადილევს ისევ სათა-
მაშოდ გაიქცა. მაშინ დედამ მამას
უთხრა:

— სკოლაში მიდი, მასწავლებელი
ნახე და სოლიკოს ამბავი გაიგე.

მამას ეს ამბავი არ ესიამოვნა,
დღეს პირველად გაიგონა.

— მე არ მცალია, თვითონ შენ
წადი. რატომ აქამდის არ მიაქციე
ყურადღება? მოუსვენარი ბავშვია;
ალბათ, თამაშმა გაიყოლია.

— ოო, დიდი ონავარი ვინმეა, — დაასკვნა დედამაც.

4

გაკვეთილზე სოლიკო ხმას არ იღებს, გაბუტული ზის, მაგ-
რამ გამოვა თუ არა ეზოში, მაშინ მოთამაშეთა შორის პირ-
ველია...

დედა მოულოდნელად შევიდა სკოლის ეზოში.

იქ ბავშვების ჟრიამულია. ამ ჟრიამულშია სოლიკოს ხმაც
შერეული. დედამ თვალი მოჰკრა თავის სოლიკოს, ამხანაგებ-
თან რომ თავდაფიწყებით თამაშობდა. ზარი დაირეკა. მოწაფე-
ები სასწავლო ოთახებისკენ გაიქცნენ. სოლიკოს დედისთვის არ
შეუხებია.

ზარის შემდეგ მოწაფეთა ჟრიამული მიწყნარდა, თითქოს
ეს დამაყრუებელი ყიჟინა პაერში შთაინთქა. დედა სკოლის აი-
ვანზე ავიდა. ლოდინი დაიწყო, ვინაიდან მასწავლებლები გა-
კვეთილებზე იყვნენ.

სკოლიდან მასწავლებელთა ხმები ისმოდა.

ისინი აწარმოებდნენ ძველი გაკვეთილის გამოკითხვას და ხსნიდნენ ახალს. დედა დარწმუნდა, რომ სწავლა ისევ კარგად მიმდინარეობს, ხოლო სოლიკო ზარმაცობს...

5

გაკვეთილი დასრულდა.

მასწავლებლები სამასწავლებლოში მოგროვდნენ. დედამ თავისი ბავშვის მასწავლებელი მიიკითხ-მოიკითხა. მალე გამოჩნდა სოლიკოს მასწავლებელიც.

— სოლიკო ჩემი შვილია, მითხარით, როგორ მაცადინობს?

— გაკვეთილს წყნარად უსმენს, მაგრამ სუსტად კი მაცადინობს. ჩვენ სწორედ ახლა გვინდოდა თქვენი გამოძახება.

დედამ ყველაფერი გაიგო.

სოლიკო უკმაყოფილო დარჩა. იგი შინ რომ მივიდა, დედამ მკვახედ უთხრა:

— როგორ გაბედე ჩემი მოტყუება? დაიცადე, აქ მოვა მამაშენი!

შეკრთა სოლიკო მამის ხსენებაზე.

შერკბვა.

სალამოზე შინ მოგროვდნენ. მამამ დინჯად მიმართა სოლიკოს:

— შვილო, ისწავლე, თორემ შენი ამხანაგები ისწავლიან და დაგცინებენ.

სოლიკომ წიგნი დარცხვენით აიღო ხელში და ამ დღის შემდეგ სულ იმას ჩაჰკირკიტებს. სწავლას ისევ ბევრითად მოეკიდა, თუმცა პირველი სემესტრის ბოლოს მაინც რამდენიმე საგანში ჰქონდა სუსტი.

მამას სოლიკოს სისუსტე ეწყინა.

— აი, ხომ ხედავ, რამდენი სუსტი გაქვს, ამხანაგებმა რომ გაჯობეს, კარგია?

— არ არის კარგი, ჩემი ბრალია...

ლავრ. ჭიჭინაძე

თ ო ვ ს!

ყოველ სულდგმულს შეაჯრჯობა,
ქარი ქრის და ცვივა.

მონაცრისფრო ღრუბლებიდან
მშრალი ფერფლი ცვივა.

ჩვენს ესოში მდგარი თელა
გათოძილი მიმხერს,

მსხლის ტოტიდან გულწითელა
გადაფრინდა ზვინსე.

სკვინჩა ჩიტსაც ბინა უნდა,
შესცივდება კარში,
სსვენსე მტრედი აღუღუნდა,
ჩნიკვი ჩხავის ქარში.

თეთრი მტვერი მოაქვს ნიავს
ძთა და ბარში მოვლილს,
ფანჯარასთან მდგარი ბიაც
გადიბარდნა თოვლით.

კერსე კი ძელურ სახლში
ჯიჩკის ცეცხლი ღვივის,

სარკმელიდან ვისმენ ბავშვი
სენაქარის წივილს.

და ბაბუა მეტევის დინჯად,
ჩემს ახლავს რომ მოვა:
„წინდის ეელზე მოთოვს, ბიჭო,
თუ დილამდე თოვან“.

ბინდდება, და ორღობეში
ქარი ქრის და ცივა,
მონაცრისფრო ღრუბლებიდან
მშრალი ფერფლი ცვივა.

გიორგი კალანდაძე

მარის ნადი

მაროსა და ოთარის სკოლის მეგობრებთან ერთად თავის განიერ ეზოში თამაშობა გაეჩაღებიათ. მოზრდილები ფრენბურთს თამაშობდენ; პატარები ჯერ გულმოდგინედ შესცქეროდენ უფროსების თამაშს, ბოლოს კი მობეზრდათ მათი ცქერა და გადაწყვიტეს მალულობია ეთამაშათ.

— ბავშვებო, ჩვენც შეგვიერთეთ, — მიმართა მოზრდილთა წრიდან ნუნუმ, რომელსაც უკვე მობეზრებოდა ფრენბურთის თამაში.

ყველანი სიამოვნებით დათანხმდენ. მოზრდილებმა შეწყვიტეს ფრენბურთი და პატარებს შეუერთდენ. დედად მარო აირჩიეს, როგორც მასპინძელი. არჩეულმა გააკეთა ბავშვების წრე და გათვალა: აწილია, მაწილია, შროშანია, გვრიტინია, ალხოს, მალხოს, ჩიტმა გნახოს, გადაჯექი, გადმოჯექი, სკუბ და რიკ!

უკანასკნელი სიტყვა ალექოს შეხვდა. ბავშვებმა თვალები დახუტეს. ალექო მოხერხებულ ალაგას დაიმალა. დაიწყეს დამალულის ძებნა. დედად არჩეული დამალულს ხშირ-ხშირად აფრთხილებდა:

სადაც იყო, ფრთხილად იყავ,
ყური არ გაათაჩუნო!

ისიც სულგანაბული უცდიდა ხელსაყრელ დროს, რომ გადმომხტაროყო და მძებარი ბავშვებისათვის დედასთან მიესწრო. დედამაც ურჩია:

აწ გამოსვლა სჯობს დამალვას,
ჰა, გამობტი, ჰა, გამობტი!

აღეკო მარდად გამობტა და დედისაკენ გაექანა. ბუთბუზა ილო გამალეებით დაედევნა; ის-ის იყო უნდა ხელი ეტაცა აღეკოსთვის, რომ მიწიდან ამოჩრილ ხის ფეხს ფეხი წამოსდო და პირდაღმა გაიშოტა;

სწრაფად წამობტა, უნდოდა ისევ დადევნებოდა გაქცეულს, მაგრამ იგრძნო თუ არა ცხვირიდან სისხლის დენა, ღრიალი მორთო.

— რა აზბავია, რა მოგივიდათ, ხომ არა დაიშავეთ რა?! — მოიქრა ხმაურზე მაროს დედა ტასო.

— ილო წაიქცა და ცხვირიდან სისხლი სდის, — უპასუხა მარომ და სახლისაკენ გაექანა წყლით სავსე ლიტრის მოსატანად.

— უნდოდა ვაქვაცობა გამოეჩინა, — დაცინვით დაიძახა ოთარიმ, რომელსაც გამოჯავრება უყვარდა.

— ახლა დაცინვის დრო არ არის, — შენიშნა დედამ. ილოს სისხლი გაბანა და დაამშვიდა. — მაინც რა არის, დილიდან ხტით და დარბით! შენ არც ისე პატარა ხარ, მარო, რომ მთელი დღე თამაშობაში გაატარო. მიწის თხილი ასაღებია, მომეშველე და ამოთხრა დავიწყო.

— არა უშავს, დედი! ნუ მიწყრები. პორიგ დასვენების დღეს მეგობრები მიშველიან და ავიღებთ. თანახმა ხართ? მიუბრუნდა მეგობრებს მარო.

— რა არის მიწის თხილი? — შეეკითხა ელიკო და პასუხს ყველანი ცნობისმოყვარეობით ელოდნენ. — ო, რომ იცოდეთ, რა კარგია, რა გემრიელი! ჩვენებური თხილი ნიჭარვაა მასთან! — დაიძახა ოთარიმ.

— მიწის თხილი რათა ჰქვია, მიწაზე ყრია? — იკითხა პატარა აღეკომ.

— მეწვიეთ დასვენების დღეს და გაგაცნობთ უცხო ხილს. ვასულ ზამთარს მამაჩემმა ჩამოიტანა ტფილისიდან და მოხალულს გეახლებოდით. სათესლეც შევინახეთ და ბოსტანში გავაშენეთ საცდელად; თუ იხარა, საბჭოთა მეურნეობაში უნდა გააშენოს მამაჩემმა, — ამბობს მარო.

ბავშვებმა პირობა დადეს დასვენების დღეს მაროსთან შეკრებილიყვენ და თავთავინთ სახლისაკენ გაეშურენ.

მეორე დღეს ბავშვებმა ბუნებისმეტყველების მასწავლებელს უამბეს მაროს მიწის თხილის შესახებ. მასწავლებელი შეჰპირდა ბავშვებს, რომ ნადში მონაწილეობას მიიღებდა და აუხსნიდა მიწის თხილის მოშენებას და სარგებლიანობას.

მარო და ოთარი მოუთმენლად ელოდენ დასვენების დღეს. გავდაიების ეშინოდათ, რადგან წვიმიან ამინდში მიწის თხილის ამოღება არ შეიძლება და ნადი აღარ ეყოლებოდათ. განსაკუთრებით მასწავლებლის სტუმრობა ახარებდათ.

დასვენების დღეს მშვენიერი ამინდი დაიჭირა. მზის პირველმა სხივებმა მთის კალთები გაანათა თუ არა, მაროსა და ოთარის ეზო მათი მეგობრებით აივსო. პატარა მასპინძლებს დილის ტკბილი ძილით ეძინათ. ტასომ დაინახა ეზოში შემოსული ბავშვები და შეიღებეს დაუძახა:

— მარო, ოთარ, გაიღვიძეთ, ნადი გეწვიათ!

ოთარს მაშინვე გაეღვიძა დედის ძახილზე; წამოხტა, საჩქაროდ ჩაიკვა, გადახედა მძინარ მაროს და ტუჩებში ეშმაკურად ჩაიკინა. გაირბინა აივანზე, — ახლავე გეახლებითო — გადასძახა მეგობრებს და წყლით სავსე სურათთანში შეარბენია. არ ვასულა ერთი წუთი, რომ ოთახიდან შემშინებული შეკვივლება მოისმა. გულგახეთქილ ტასო ოთახისკენ გაექანა. გამოირკვა: ოთარმა მძინარე მაროს კისერში ცივი წყალი ჩასახა და ისე გააღვიძა, თითონ კი ხტუნვა-ხტუნვით ამანაგებში შეიქრა. დედამ დატუქსა ოთარი უხეირო ხუმრობისათვის და დაემუქრა, რომ მასწავლებელს ეტყოდა მის ნამოქმედარს.

— მასწავლებელი გვარიგებს, რომ მცონარა და ზარმაცი არ ვიყოთ; გავაღვიძე, ამით რა მოხდა! — იმართლებდა თავს ოთარი.

— მძინარის უეცრად გაღვიძება, ისიც ცივი წყლის დასხმით, არ შეიძლება, აღარ გაიმეორო! — გაუწყრა დედა.

— არ გავიმეორებ, თუ ჩემზე ადრე გაიღვიძებს, თუ არა და...

— ეს კიდევ თავისას გაიძახის; მარო, შვილო, ჩქარა ჩაიკვი, ვსაუზმობთ შენი მეგობრები.

რადგანაც შემოდგომის მშვენიერი დილა იყო, სუფრა გრძელაივანზე გაშალეს. ბავშვებმა ფაცაფუცით ისაუზმეს. ყველას დაჩქარებით უნდოდა უცხო მცენარისა და ხილის ნახვა. აიშალენ, სიცილ-კისკისითა და ხმაურით მიაშურეს ბოსტანს.

— მაროსა და მის ნაღს ვახლავარ! — ღიმილით მიესალმა სახეზე
ბწყინებულ ბავშვებს სანდომიანი სახის შუახნის ქალი.

— გაგიმარჯოთ, მასწავლებლო! — უპასუხეს ერთხმად.

ტასოს უხერხულობა დაეტყო და მოკრძალებით მიმართა ახლადმო-
სულოს: — თქვენ რატომ შეწუხდით, პატივცემულო მასწავლებლო!

— არა უშავს, ეს ჩემთვის შეწუხება არ არის; პირიქით, მე ჩემს
სასიამოვნო მოვალეობად მიმაჩნია, ჩემ მოწაფეებს ნათელი წარმოდგენა
მივსცე მიწის თხილზე. ეს ტექნიკური კულტურაა და ჩვენში მხოლოდ
ახლა, საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ, ავრცელებენ.

ბავშვები ცნობისმოყვარეობით ათვლიერებდნენ ლამაზად ჩამწკვრივე-
ბულ მწვანე ბუჩქებს. მათ აკვირვებდათ ის გარემოება, რომ ბუჩქებზე ნა-
ყოფი არა ჩანდა.

— რა ტყუილ-უბრალოდ შევიკრიბეთ, მაროს მიწის თხილს მხოლოდ
ჟოთლები დაუსხამს, — დაარღვია ბავშვების სიჩუმე ილომ.

— იპ! რა უვიცი ხარ, ილო! — მიაძახა ოთარიმ.

— უვიცი შენ თითონა ხარ! — უპასუხა ილომ და სახეზე სიბრაზის
სიწითლემ დაუარა.

— ნუ კინკლაობთ, ბავშვებო, ახლავე ნახავთ უჩინარ ნაყოფს, —
შშვიდად მიმართა მათ მასწავლებელმა და ილოს დაავალა ბუჩქის ამოთხრა.
ილომ ფრთხილად ამოთხარა ფრთი ბუჩქი, გაბერტყა და მალლა ასწია.
ღერზე სუსტი ყუნწებით ხშირად იყო დასხმული მოგრძო პარკები. — ეს
რა კარტოფილის მსგავსი ყოფილა! — გაიკვირვა ელიკომ.

— აბა გახსენით პარკი, — თქვა მასწავლებელმა.

— რა კარგია, პარკში ორი მოვარდისფრო მარცვალაია! — დაიძახა
ოთარმა.

— არაფერიც! ოთხია და წითლები! — წამოიყვინა ალექომ. მას მერე ორე მწკრივში ჩუმად ამოეთხარა ერთი ბუჩქი, პარკები დაეკრიფა, გავსნა და ხელისგულზე ეყარა წითელი მარცვლები.

ბავშვები მოეფინენ მწკერივებს და მალე გაჩნდა ამოთხრილი, გასაშრობად დაყირავებული ბუჩქების მწკრივი.

ტასომ საშხარეულოს მიაშურა: მაროს ნადისთვის კარგი სადილი უნდა მოემზადებია. ბავშვები გაიყვენ ჯგუფებად. გაიმართა შეჯიბრება.

— ილო ამტვრევს პარკებს და მარცვლებს შიირთმევს! — დაიყვირა ალექომ.

— მხოლოდ ერთი პარკი გავსენი, მინდოდა კიდევ მენახა მარცვლები, — იკრუა ილომ, რომელიც მართლაც აქეთ-იქით აცეცებდა თვალებს და ნედლ გაუმშრალ მარცვლებს პირში იყრიდა.

— ერთი კი არა და შენ ლორმუცელა ხარ... — მიადახა ოთარმა და თანაც გამოაჯავრა:

ილო, ილო,

გაბერილო.

— შენ კი: ოთარი, ოთარი, დამტვრეული ქოთანნი! — სწრაფად მიახალა ილომ. ისევ მასწავლებლის ჩარევა შეიქნა საჭირო, რომ კინკლაობა არ გამწვავებულიყო. ოთარი და ილო ისევ შერიგდენ და განაგრძეს მუშაობა. გახალისებული ბავშვების სიცილ-კისკისი აყრუებდა იქაურობას. ცოტა ხნის შემდეგ ილომ მოიწყინა და თანაც სახე გაუფითრდა.

— ილო, ცუდად ხომ არა ხარ? — მზრუნველობით შეეკითხა მასწავლებელი.

— თავი მტკივა, — მიუგო აბუზულმა ილომ.

— მზე გაწყენდა, ჩრდილში დაჯექი, — ურჩია მასწავლებელმა.

არ გასულა ხუთი წუთი, და ილოს პირის ღებინება აუტყდა. მასწავლებელი მიხვდა, რომ ეს ნედლი მარცვლების ჭამის შედეგი იყო.

— აკი გავაფრთხილეთ არ გეჭამათ მოუხალავი მარცვლები, რადგანაც ბევრი ცხიმის შემცველია და გულის რევა იცის, თქვა მასწავლებელმა.

— მე ხომ შევნიშნე, ილო მუშაობის დროს მარცვლებს პირში იყრიდა! — წამოიძახა ალექომ. ილოს მსუნაგობის შედეგი ყველას აცინებდა, მაგრამ მასწავლებლის ერიდებოდათ და სიცილს იკავებდენ; ალექოს სიტყვებზე-კი საერთო სიცილი ატყდა. მასწავლებელმა ახლაც დაისნა ილო ამ მდგომარეობიდან, და მუშაობა კვლავ გაჩაღდა.

მუშაობა შუადღისას დამთავრდა. წყაროზე ხელ-პირი დაიბანეს და აიჯანზე გაშლილ გრძელ სუფრას შემოუხსდენ. სადილი მხიარულად, დამთავრდა. ყველაზე ნასიამოვნები მარო იყო: დღეს მასწავლებლისა და მეგობრების მასპინძლად თვლიდა თავს.

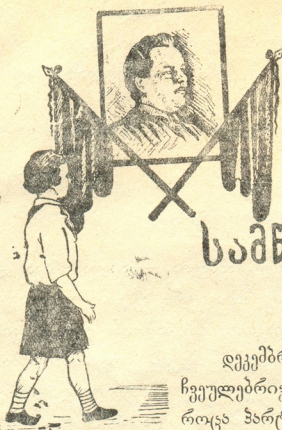
ქხენია სიხარულიძე

პირველი თვე

ა, გათენდა, და სინათლე
ქეთოს სახლში შეიპარა,
თითქოს უთხრა ფანჯრებიდან:
— ადექე სეხე, ძილი კმარა!
ქეთოც ახტა, ტანთ ჩაიცვა,
გარეთ გასვლა დააპირა,
გამოაღო კარი, შედგა
და სძამძალა დაიფიქრა:
— ადექე, ჩუქუ, სწრაფად სეხე,
მაკ ლოკინში რაღას ელი,
მოდი, ნახე, როგორ ბრწეინავს
ვერცხლის ფერად მინდორ-ველი!
მოდი, შეხე ჩვენს თხილის ბუჩქს:
დაუსურავს თეთრი ქუდი,
მის გარშემო ლეკურს უკლის
ჩიტუნების მთელი გუნდი.
ხეები მთლად შებამულა,
თოვს და თანაც ძლიერ ცვივა,
თითქოს ძალა ბამბას ზენტდენ,
ფარტყენები ისე ცვივა.
ადექე ჩქარა, მოვემხდოთ,
გადავძახოთ გვიის, კოლას,
წიგნებს თვალი გადავავლოთ
და ვეწვიოთ ერთად სკოლას!

6. შევლიძე

სამწუხარო ამბავი

დეკემბრის დღია იყო. ჰატარს ლეილა ჩვეულებრივად მიდიოდა სკოლისაკენ. როცა ჰარტიის რაიონული კომიტეტის შენობას გაუსწორდა, რკინისმოაჯირიან აივანზე დაკიდებული დანახა ჯან-ღონით სავსე ვაჟკაცის ჰორტრეტი. ჰორტრეტი ძალიან დიდი იყო და ხელით იყო დახატული. ეს სურათი ლეილას ეცნაურა, სანდვაც ენახა. იფიქრა, იფიქრა, მაგრამ ვერ გაიხსენა, სად ენახა.

— რა გულმავიწევი ვარ, — ფიქრობდა გოგონა, — ეს სურათი ბევრგან მინახავს... ვისი უნდა იყოს, ნეტავი?

— დაუკვირდი, იქნებ გაიხსენო, იქნებ წიგნში გინახავს! — ჩასმასოდა ვილაცის სმა გოგონას.

— რა მომდის? ეს სურათი უთუოდ რომელიმე გამოჩენილი კაცისაა, — თავისთვის ამბობდა ლეილა.

— ვისი სურათია, ნეტავი?! — კითხვა უძეორდებოდა გოგონას. ისევ იფიქრა, იფიქრა, მაგრამ მანაც ვერ გაიხსენა და ბრახი მოუვიდა. ლეილასათვის ეგულაზე უფრო გასაკვირბლი ის იყო, რომ ვაჟკაცის სურათი შავი არძიებით იყო მორთული. წინა საღამოს ამ ადგილზე რომ გაიარა, ეს სურათი არსად ჩანდა, ახლა კი გათენებამდის გამოუკიდბათ.

— შავი ანშიებით მხოლოდ გარდაცვლილის სურათის მართვა იცინან, — თავის გულში ღაზანაკობდა ლეილა. უნდოდა გაეგო, რაში იყო საქმე, მაგრამ ამ ქუჩასე სასყელდასელოდ ვინ ეტყოდა რამეს!

— არა, როგორმე უნდა გავიგო, — გულს არ იტყენდა ლეილა და სკოლისაკენ მიიქაროდა.

ლეილამ სკოლის წინა კედლებზედაც იმავე კაცის პორტრეტი დაინახა დაკიდებული. სურათი აქაც შავი ანშიებით იყო მორთული.

— არა, რაღაც სამწუსარო ამბავია, — ჩაიღაზანაკა ლეილამ და ამხანაგების ჯგუფს შეერია. ვერც აქ გაიგო ვერაფერი. ერთი ამბობდა: კირო მოუკლავთო, მაგრამ ვინ იყო ეს კირო, არცერთმა არ იცოდა. ბავშვები გაუნობდნენ. ზოგი რას ამბობდა და ზოგი რას.. ამ დროს მასწავლებელი ბაკრატი დაფიქრებული მოდიოდა. უური მოჰკრა ბავშვების ღაზანაკს და შეჩერდა.

— რაზე კამათობთ ამ დღით? — თბილად შეეკითხა ბაკრატი მოწაფეებს.

ბავშვებმა ერთმანეთს გადახედეს. ლეილამ შავი ანშიებით მორთულ ვაჟკაცის სურათზე მიუთითა, რაღაც უნდოდა ეთქვა, მაგრამ მასწავლებელი მიუხვდა და ნაღვლიანად თქვა:

— ეს სურათი არის სერგო მირონის ძის კიროვის.

— კიროვი...

— კიროვი, — გაისმა აქა - იქ ხმები.

— გაგიგონიათ ეს სახელი?

— როგორ არ გაგიგონია, მასწავლებელო, — აიმაღლა ხმა ლეილამ. — კიროვს მამაჩემი სშირად ახსენებდა სახლში. ამბობდა: დიდი ბოლშევიკიაო, სტალინის მეგობარიაო.

— დიხს, ჩემო ლეილა. სტალინი კიროვს დიდად აფასებდა. ზარტია კიროვს დიდ საზასუსისმკებლო საქმეებს ანდობდა შესასრულებლად. იგი თავდადებულად იბრძოდა სოციალისტებისათვის. — აქ მასწავლებელი შეჩერდა. ბავშვები, სმენად გადაიქცნენ. ელოდნენ ბაკრატის სიტყვას.

— მაგრამ ასეთი კარგი კაცი გუშინ საღამოს ექვს საათსა და ოცდაათ წუთზე მუხანათურად მოკლეს, — მწუსარედ წარმოთქვა ბაგრატი.

— უი! — წამოიძახა ლეილა. ბავშვები გაცდენ, თითქოს კიდევაც შეეშინდათ. დამაღრმავებელი სიჩუმე ჩამოვარდა.

— ვინ მოკლა, ნეტავი? — ცოტა ხნის შემდეგ გულუბრუნოდ და უნებლიედ წამოიძახა ჰატარა გოგომ.

— მუშათა კლასის მტრების მიერ მოკლავნილმა კაცმა. — დამაჯერებლად თქვა მასწავლებელმა ბაგრატი. ამ სიტყვებმა ბავშვები უფრო მეტად გააოცა. ეველას მწუსარებისა და შიშის ჟრუანტელმა დაუარა სსეულში.

— ბეკლელს უთუოდ მოკლავენ, — მოისმა თინიკოს ნახიხმა. მოწაფეებმა ჯერ თინიკოს და შემდეგ მასწავლებელს შეხედეს. ბაგრატს ამის შესახებ რაღაც უნდოდა ეთქვა, მაგრამ წინაშე სმით განაგრძო:

— კიროვი, ბავშვებო, ტფილისშია ციო. აქ რამდენიმე ხანს უსდებოდა მოღვაწეობა. ამიტომ მას ტფილისის მშრომელები იცნობდნენ და უყვარდნათ. კიროვი ბაქოშია ციო მუშაობდა, ბაქოს ბოლშევიკებისა და მუშათა კლასის საყვარელი ხელმძღვანელი ციო. კიროვს დიდი ღვაწლი მიუძღვის ჩრდილო-კავკასიაში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების საქმეში... მასწავლებელი ბაგრატი გრძნობით ლაპარაკობდა, ბავშვები გულმოდგინედ უსმენდნენ. ლეილას თვალებზე რატომღაც სისოფლე დაეცეო. უთუოდ ცრემლები ციო. საუბარი კიდევ ცოტახანს გაგრძელდა. შემდეგ ბაგრატი მასწავლებელს ოთახისაკენ წავიდა იმ დანიშნებით, რომ ზირველ გაკვეთილზე უფრო ვრცლად გაეცნობდა მათ სერგო მირონის მის კიროვის ცხოვრებასა და მოღვაწეობას. ღარჩენ ბავშვები შეწუხებული სახეებით. ჭირისუფლებივით უუურებდნენ მავი აზშიებით მორთულ კიროვის სურათს, ფიქრობდნენ სასიხლარი ბეკლელობის შესახებ და შურისძიების გრძნობით ივსებოდნენ.

ბატონა

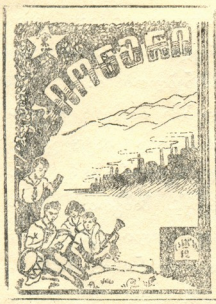
ავიკანებთ ჩვენს ესოდნი
მოუსვენარ ალის სახელს,
თავს რომ უგრის ერთად ბავშვებს
და მჭექარედ ფანტავს მასილს:

— დადექ რიგში! სწორდით ვეულა,
მკერდი წინ და თავი მაღლა!
აქ უცქირეთ ფხისეულ თვალით:
ვარჯიშობას ვიწუებთ ახლა.
სმენა, რიგში სწორდით მარცხნივ!—
ისმის ალის სმა და სიტყვა,
და ბავშვებიც ასრულებენ
„უფროსისგან“ რაც რომ ითქვამს.
— ერთი, ორი, თავი მაღლა!
მიაბიჯებს კონტად მწუობრი.
„არმიელებს“ შნოს უმატებს
ფიცრის სმალი, ფიცრის თოფი.
კაბაცოცსლეს ესო, ქუჩა,
მოქმედებენ ერთი ახრით.
გაგაკვირებს, რომ შესედოთ,
სიმღერა და ალის რაზმი.
— ერთი, ორი, სწორდი მარცხნივ!
მიაბიჯებს კონტად მწუობრი.
„არმიელებს“ შნოს უმატებს
ფიცრის სმალი, ფიცრის თოფი.

ხანდრო ულენტი

უჩინად „პიონერის“

იუბილე

უველას მოწინავე ბავშვი კითხულობს ჟურნალ „პიონერს“. აქ იბეჭდება საინტერესო ლექსები, მოთხრობები და გასართობები. უველას ესენი დაწერილია საინტერესო მწერლების მიერ. საქართველოში ჟურნალი „პიონერი“ არის ჩვენი მოხარდი თათობის ლიტერატურულად და ზოლიტიკურად აღმზრდელი ორგანო. 1924 წლის მიწურულიდან არსებობს ეს ჟურნალი. ამ დროიდან დღემდე

„პიონერმა“ დიდი სამსახური გაუწია მოხარდ ახალგაზრდობას: მან ბავშვებს შეაუვარა მხატვრული სიტყვა, ლექსები და მოთხრობები, უბრალო, სადა ერთ განრკვიან მოხარდები დიდ ზოლიტიკურ საკითხებში. ლექსებსა და მოთხრობებში ჩვენი ლამაზი ცხოვრებასა მოცემული და აქედან ჟურნალმა „პიონერმა“ მოხარდ თათობას თვით ცხოვრება შეაუვარა. ზოგიერთ ახალგაზრდას ხელში კალამიც ააღებინა, ამათგან ზოგს მშვენიერი ნაწარმოები დააწერინა და გამოაქვეყნა თავის ფურცლებზე. ბევრი საინტერესო ახალგაზრდა მწერალი აღზარდა „პიონერმა“. ეს მწერლები დავაკავდენ, კვერდში ამოუდგენ ძველ საბჭოთა მწერლებს და დღეს თვალსაჩინო ნაწარმოებებს წერენ როგორც ბავშვებისათვის, ისე დიდებისათვისაც.

ათი წელიწადია, რაც არსებობს ქურნალი „ნიონერი“
ეს დრო ჩვენს სინამდვილეში ცოტა არ ღრის. ამ ხნის განმავლობაში საბჭოთა ქვეყანა სრულიად შეიცვალა. იგი სოციალიზმის უკეთეს წაყვანა წინ. მშრომელთა თავდადებული მუშაობით დაგროვდა სოციალისტური დოვლათი. სოციალიზმის მშენებლობასთან ერთად მშრომელებმა დანიშნეს კულტურულად ცხოვრება. ამ კარგობებამ ბავშვთა ეოფა-ცხოვრებაშიც გამოიწვია ცვლილებები. ჩვენი მოხარდი თაობა ამაღლდა ფიზიკურად და კონებრივად, ავისო ხალისით და სინარულით. იგი თავისი უნარის მიხედვით ჩაება სოციალიზმის მშენებლობაში.

ქურნალი „ნიონერი“ თავის ფურცლებზე ბავშვთა ეოფა-ცხოვრებასა და საქმიანობას მუდამ წარმტაცად ხატავდა და დღესაც ხატავს. იგი მუდამ ხელს უწყობდა ჩვენს მოხარდ თაობაში ახალი აღმინის გამოჭედვის საქმეს. საბჭოთა საქართველოში „ნიონერი“ საკმაოდ დამსახურებული ქურნალია. ამ დამსახურების აღსანიშნავად სხვადასხვა ორგანოები 1935 წ. იანვარში ქურნალ „ნიონერს“ უსდინათ ათი წლის იუბილეს. ეს იქნება საამაუო შეიმი, ნიშანი ჩვენი კულტურული გამარჯვებისა და სრდისა. იუბილე ჩატარდება საქართველოს ევკულა კუთხეში. ეოველი მოწინავე სკოლა, ევკულა მოწინავე ბავშვი ვაღდებულია აქტიური მონაწილეობა მიიღოს ამ შეიში.

ქურნ. „ოქტომბრელის“ რედაქცია

დუო ჰ ქადაქი

I

საღუურის ბაქანზე ლიანდაგის პირას ჩამწკრივებულია ჩემოდნები და კლათები. ალაგ-ალაგ მოჩანს ქრელი კახური ხურჯინები ღვინით საესე ტიკორებით.

აი, ლეომაც მიუმატა მათ თავისი ქრელი ხურჯინი და თვითონაც მიუღდა გვერდზე, მამამ კი რიგი დაიკავა ბილეთების საყიდლოდ.

არ გაუვლია ხუთ წუთს, რომ მორიგემ ზარი ჩამოკრა ნიშნად მატარებლის გამოსვლისა. სალარო ვაილო, მგზავრებმა ბილეთები იყიდეს. რამდენიმე წუთის შემდეგ მოსახვევში გამოჩნდა მატარებელი.

მგზავრები დაფაცურდნ და აჩოქოლდნ. ზოგი ჩემოდანს იღებდა, ზოგი კალათებს იმარჯვებდა ხელში და ზოგი ხურჯინებს იკიდებდა მხარზე.

ლეოს მამამაც აიკიდა კრელი ხურჯინი და ცალი ხელი მაგრად ჩასქიდა მაჯაში ლეოს.

— აბა მომყვი, შვილო, არ ჩამომრჩე, — გააფრთხილა ლეო მამამ.

მატარებელი სადგურის წინ შეჩერდა. აფორიაქებული მგზავრები მატარებელში შევიდნენ, დაშოშმინდნ და ბარგი მიაღაგ - მოალავეს.

ლეომაც იზოენა ფანჯარასთან დასაჯდომი ძღვილი, რომლიდანაც ჰირდაპირ გაჰყურებდა ალაზნის გაშლილ მინდვრებს.

რამდენიმე წუთის შემდეგ კიდევ გაისმა სადგურის ზარის ხმა. ორთქლმავალმა შეკივლა. ლეოს თვალწინ სწრაფად გარბოდნ მთები, კლდეები, სოფლები...

II

დაღამდა. მატარებელი გაცილდა სამგორის ველებს. სიბნელე თანდათან მატულობდა.

ლეოს უცებ თვალწინ გაუბრინეს ვაკაშკაშებულმა ნათურებმა. მათ დანახვისთანავე წამოვარდა სკამიდან და ვაკვირებით მიაშტერდა მუქ სიბნელეს. იქ კიაფობდა ურიცხვი ელნათურა. ლეო განცვიფრდა, ვერ წარმოედგინა, თუ მართლა ასეთი იყო ქალაქი. მიტრიალდა და შეეკითხა მამას.

— მამა, რამოდენა და როგორი ყოფილა ქალაქი! რატომ აქამდის არ მაჩვენე?

— ჰო, შვილო, დიდია ქალაქი. დილიდან საღამომდე რომ კაცმა ცხენით იაროს, გარშემო ვერ შემოუვლის.

— მამა, აგერ მალლა მთის წვერზე ვარსკვლავებივით რომ მოჩანს, ის რალა?

— ეგ ფუნუკულიორია, შვილო.

— რა ლამაზი ყოფილა! — თქვა ლეომ.

ამასობაში მატარებელი კივილით მიუახლოვდა ტფილისის სადგურს. მგზავრებმა ვაგონებში ჩოჩქოლი ატეხეს. თაროებიდან ზოგი ბარგს ალაგებდა, ზოგი ვაგონის ფანჯრებიდან ეძახდა დამხდურს.

მატარებელი გაჩერდა. მგზავრებმა იწყეს ვაგონებიდან ჩამოსვლა. თითოეულ მათგანს ხელში ეჭირა თავისი ბარგი და ჩქარი ნაბიჯით მიეშურებოდა ქალაქში გასასვლელად.

ლეოც მოჰყვებოდა მამას. ხელი მაგრად ჩაეკიდა ჩოხის კალთისათვის და თან თუშურ ქუდს ისინჯავდა, რომ არ დაჰკარგოდა. უკვირდა და თავის დღეშიც არ ენახა ასეთი მალალი შენობები. გულში ფიქრობდა: რატომ არაფერი არ ეჯახება ადამიანებს ამოდენა აურზაურშიო.

გაოცებულმა და ფიქრებში გართულმა ლეომ არ იცოდა სად მიდიოდა, ხოლო მამის სიტყვები კი კარგად ახსოვდა: შეილო, ჩოხის კალთას ხელი არ გაუშვა, თორემ დაიკარგები და ვეოარ გიპოვიო.

შეუხვიეს მარცხნივ ვიწრო ქუჩაში, კიდეე გაიარეს ოციოდე ნაბიჯი, და მამამ შეაღო ერთი სახლის კარი. მის ხმაურზე გამოვიდა სახლიდან მამიდა და თან გამოჰყვენ ნათელა და ქეთო.

— უი, გენაცვალე, შენც წამოგიყვანა?—მამიდამ გადააკოცნა ძმისწული.

ნათელამ და ქეთომ გაიტაცეს ლეო ცალკე ოთახში სათამაშოებთან. ხან წიგნებს ფურცლაფენ, ხან ბურთს აგორებდენ, ხან კი აიღებდენ სტიკირს და მთელ ოთახს ხმაურით აყრუებდენ.

ამასობაში შესრულდა ათი საათი. მამიდა გამოვიდა მეორე ოთახიდან და თამაშობაში გართულ ბავშვებს უთხრა:

— წამოდით, გენაცვალეთ, უკვე ათი საათია, ახლა დაიძინეთ და ხვალ დილას ძია ვასომ სხვაგან უნდა წაგიყვანოს...

ბავშვებმა აღარ დააცალეს სიტყვის გათავება, რომ სამივემ ერთად შეჰკიეთინა:

— სად უნდა წაგიყვანოს?

— დაიძინეთ, გენაცვალე, დაიძინეთ, ხვალ დილას მე თითონ გაგაღვიძებთ, როცა დრო იქნება, და მაშინ გეტყვით, სადაც წაგიყვანთ.

ბავშვებისთვის საწოლები გაშლილი იყო; ძია ვასო და ლეოს მამა ჭავიდას შემოსხლამოდენ. ბავშვებმა დაძინების წინ თითო ვაშლი კიდეე შეჰამეს და ფატიფუციტ გაიძრეს ტანსაცმელი, საბნები გადაიხურეს. ცელქობით მოღლილებს მალე დაეძინათ.

III

მეორე დღეს დილის ცხრა საათი იქნებოდა, როცა მამიდამ შეაღო ბავშვების ოთახის კარი. კარის სახელურის ქრიალზე ლეომ და ქეთომ თვალეები გააჰკიეტეს.

— თქვენ უკვე გღვიძავთ?! აბა ნათელაც გააღვიძეთ და ჩქარა ჩაიცივით ტანსაცმელი, ძია ვასო გელოდებათ. მათ ლაპარაკში ნათელასაც გამოეღვიძა...

ბავშვები წამოიშალნენ. ტანისამოსი ჩქარა ჩაიცვეს, პირი დაიბანეს და საუზმის შემდეგ გაჰყვენ ძია ვასოს.

— ახლა მაინც გვითხარი, ძია ვასო, სად მივდივართ? — შეეკითხა დინტერესებული ქეთო.

— დიდუბეში. მაუღ-კამვოლის ქარხანა უნდა დავათვალიეროთ. მე მჭირდება მისი ნახვა ჩემი საქმეებისათვის და თქვენც ნახეთ.

— კარგია, კარგია, რატომ აქამდის არ გვითხარი, განა ჩვენ კი გვეწყინებოდა? — შეჰკითხა ყველამ ერთად.

ლაპარაკით გართულნი მივიდნენ ტრამვაის გაჩერებასთან და დაუწყეს ცამეტ ნომერს ლოდინი.

ლეო პირველად იჯდა ტრამვაიაში. იმას სულ სხვაგვარი წარმოდგენა ჰქონდა ტრამვაიაზე, მაგრამ ბევრით არ განსხვავდებოდა რკინისგზის ვაგონებისაგან.

ცოტა ხნის შემდეგ ტრამვაია მაუღის ფაბრიკასთან შეჩერდა.

მგზავრები ჩამოვიდნენ. ლეო, ნათელა, ქეთო და ძია ვასოც ჩამოვიდნენ. მათ გაიარეს ფაბრიკის ეზოს პირველი. კარი ძია ვასომ შესასვლელი ნებართვა მილიციელს გადასცა და ისევ განაგრძეს გზა.

ფაბრიკის ეზოში ალაგ-ალაგ ამართულიყო მატყლით გაქმნილი ბარდანების მთები, მთელი ეზო დასერილი იყო ვაგონების ვიწრო ლიანდაგით.

ბავშვებს ჯერ არ ენახათ არცერთი ფაბრიკა-ქარხანა და გაფაციცებით სინჯავდნენ თითოეულ ადგილს.

აი გაიარეს ფაბრიკის შენობის პირველი ანგარანი, გაიარეს კედლებზე შუა მოთავსებული ვიწრო თალები და შევიდნენ სართავ ცეხში; პირველად დაათვალიერეს მატყლის სარეცხი მანქანა „ლევიფანი“, რომლის მუშაობასაც უხსნიდა ინსტრუქტორი მიშა ანტონოვი.

საქსოვი დაზგებიც ინახულეს. თვითუფრო დაზგის სავარცხლები დამაყრუებელი ხმაურით ჩახჩახებდნენ, მაქოები თვალდაუნახავად დაძვრებოდნენ ქსელსა და მისაქსელს შუა.

— ძია ვასო, მე როცა შეიდ კლასს დავამთავრებ, საფეიქრო ტექნიკუმში უნდა შევიდე, ძალიან საინტერესოა ამ მანქანებთან მუშაობა, — გადაწყვეტით თქვა მანქანის ნაწილების ცქერით გატაცებულმა ლეომ.

ამ დროს აუშვეს საყვირიც. გრიალით შეიქრა ფაბრიკის კედლებში საყვირის მგრგვინავი ხმა. დინამომოტორებმა ერთხელ კიდევ ძლიერად ამოისუნთქეს და სწრაფად შეჩერდნენ.

მუშებმა მიატოვეს თავიანთი მანქანები და გამოიშალნენ ეზოში. ლეო, ნათელა, ქეთო და ძია ვასოც გამოვიდნენ ფაბრიკიდან და შინსაკენ გასწიეს.

ელს რა აღრე დაგვიწამთრდა,
 მსე ხალისით აღარ ბრწვინავს.
 დაიფანა ცეცხლმა თავი,
 არეპარეს თოვლქვეშ სძინავს.
 სძინავს ტყეებს, სძინავს მინდვრებს,
 ზამთარია ცივი, მკაცრი.
 თქტომბრელებს მანც უნდათ
 გააკეთონ თოვლის კაცი.
 გივის სახლთან სინარულით
 მოუერთა თავი ეველას,
 ამ თამაშში ოთარეკო
 უფროსობს და ძლიერ ღელავს.
 დარიგებას აძლევს იგი
 მეკობრებს და არცხვენს ზამთარს...
 აი, აკერ თოვლის კაცი
 დამშვენდა და კაიხარდა.
 გაუცინა თითქოს ბავშვებს,
 დაივიწუა ვინვა მკაცრი,
 ხელში თოფი დაიჭირა
 და შეიქნა ჯარისკაცი.

მ. ცომაია

ჯანმრთელობის საგუშაგო

ნოლ კლასში არეულობაა. და მერე ვინ „აჯანყდა“!? — არა ისინი, ვინც ქუჩიდან მოიყვანეს, არამედ ისინი, რომლებიც საბავშვო ბაღებიდან იყვნენ გადმორიცხულნი; ყველაზე უფრო მოწინავე ბავშვებიც კი „აჯანყდნენ“.

მასწავლებელმა მარიამმა ვეღარც კი მოასწრო სკოლის ოთახში შესვლა, რომ მოწაფეებმა ერთად, თითქოს ვილაცამ ანიშნაო, ატეხეს ფერილი:

— მასწავლებელო, ჩვენ არ შეგვიძლია ასე! არ შეგვიძლია! მათ არაფრის გაგება არ სურთ...

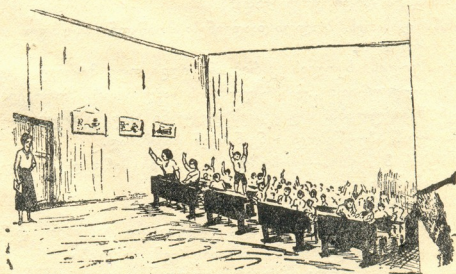
— რა არ შეგიძლიათ? რისი გაგება არ უნდათ?

— აი ისინი... ბავშვები რომლებიც საბავშვო ბაღში არ ყოფილან, არ იბანენ ხელ-პირს... კბილებს არ იხეხავენ... არც ფეხს იწმენდენ. აშ-ბობენ, ეს ჩვენ არ გეჭირდებაო!

— და აი შეხედეთ, რა მოხდა! ლიდა, უჩვენე მასწავლებელს ხელები! ლიდა ადგა, მივიდა მასწავლებელთან და გაუწოდა ორივე ხელი. მასწავლებელმა განცვიფრებისაგან შეჰყვირა: ლიდას ორივე ხელზე დიდ-რონი წითელი მუწუკები ჰქონდა დაყრილი, რომელთაც იგი ისე იფ-ხანდა, რომ ალაგ-ალაგ სისხლიც სდიოდა.

— ოჰ, ოჰ, ოჰ! — თქვა მასწავლებელმა. განა ასე შეიძლება? წამოდი ახლავე ექიმთან!

იგი ლიდასთან ერთად გავიდა სასკოლო ოთახიდან; ბავშვები ფუტკარივით აზუზუნდნენ.

— შეხედე, ყურები როგორ სუფთად მაქვს. ფრჩხილებიც დაქრილი კბილებიც ბროლივით.

— ჩვენ ხომ გეუბნებოდით, რომ ასეთი უსუფთაობა არ შეიძლება! — ნიშანს უგებდენ მოწინააღმდეგეებს საბავშვობაღელვები.

— მერე რა! არაფერი განსაკუთრებული რამ არ მომხდარა. ასეთი ავადმყოფობაც არსებობს! — უპასუხებდენ ისინი.

— მაგრამ რისგან არის? — ტალახისაგან! აი რა იწვევს მაგ ავადმყოფობას!

— თუ ტალახისგან არის, მაშ მუწუკები რატომ მარტო ლიდას აქვს და ჩვენ კი არა?

— მოიცადეთ, მოიცადეთ! თქვენც გაგიჩნდებათ! როდესაც მასწავლებელი დაბრუნდა მარტო (ლიდა ექიმთან დარჩა), ბავშვები გაჩუმდნენ. ბოლოს ერთმა საბავშვობაღელვთაგანმა თქვა:

— მასწავლებლო! გვინდა ჩამოვაცალიბოთ „ჯანმრთელობის საგუშაგო“. ყოველდღე ამოვიჩრევთ მორიგეებს, რომლებიც დაუთვალნიერებენ მოწაფეებს ხელებს, ყურებს, კბილებს... სწორედ ისე, როგორც ამას საბავშვო ბაღში ვშვრებოდით.

— კარგი, აგრე ქენით! მხოლოდ რატომ მარტო თქვენ უნდა იმორიგეოთ? ყოფილმა საბავშვობაღელვებმა? დე, მათაც იმორიგეონ. თქვენ ერთ კლასში სწავლობთ და თქვენს შორის არავითარი განსხვავება არ უნდა არსებობდეს!

— ჰო და მართლაც ჩვენს შორის არავითარი განსხვავებაა, — ჩაერთია ლაპარაკში ერთი არასაბავშვობაღელვი. — ყველა ნოლ კლასის მოწაფეები ერთნაირები ვართ. ოღონდ საბავშვო ბაღიდან მოსულები მეტი-მეტი სუფთა არიან. თუ ჩვენც იმათსავით ხშირად დავიბანთ, მაშინ ონკანთან რიგი შეიქნება.

— მერე რა, რა არის რიგი! საბავშვო ბაღშიაც რიგი იყო. ხელპირის დაბანას რა დიდი დრო უნდა!

დიდხანს იკამათეს. ბოლოს დაადგინეს: მოაწყონ საგუშაგო და იმორიგეონ რიგრიგობით.

მეორე დილას სკოლის კარებთან იდგა ორი მორიგე. კედელზე უკვე წარწერაც გაეკრათ: „ჯანმრთელობის საგუშაგო“. მორიგეები ათვალნიერებდენ შემოსულებს. თუ ვისმეს ჭუჭყიანი ხელები ან ყურები აღმოაჩნდებოდა, უკან აბრუნებდნენ ონკანისკენ დასაბანად.

— რად არ მიშვებთ! — უჩიობდა ერთი, — მე შინ ხელები გულდასმით დავიბანე... გამიშვით!

— აბა რატომ გაქვს ხელები ტალახიანი?

— სკოლისკენ რომ მოვრბოდი, დავეცი და ტალახით დამესვარა!

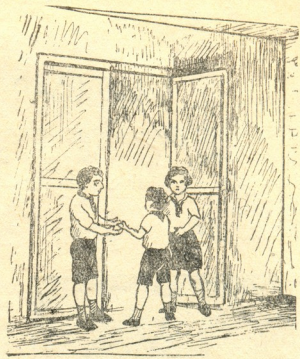
— ჰო და უნდა დაიბანო! — არ მოეშვენ გუშაგები.

გავიდა რამდენიმე დღე. სკოლის კარებთან, სადაც „ჯანმრთელობის საგუშაგო“ იყო, სულ სხვაგვარი ლაპარაკი მოისმოდა:

ბავშვები ათვლიერებდენ ერთიმეორეს და ერთმანეთს **შენიშვნებს** აძლევდენ.

- ვასია, ყურები კარგად არა გაქვს გამოწმენდილი!
 - შენც, ნინა, ფრჩხილები წამოგზრდია!
 - ლია, თმის დავარცხნა დაგვიწყებია!
- ისინი დაფაცურდებოდენ და ეცემოდენ ონკანს.

რომ სისუფთავის და-
ცვა აუცილებელ საჭირო-
ებას წარმოადგენდა, ამაში
დაარწმუნა ბავშვები ლიდას
მაგალითმა: სამი დღის შემ-
დეგ ლიდა ბინტით შეხვე-
ული ხელებით მოვიდა და
მწარედ ატირდა:

— ოი, ბავშვებო, რა
ცუდია! ეზოში თამაშობა
არ შემძლია — ბინტი გა-
ისვრება, წყლოლები გატა-
ლახიანდება. მაშინ შეიძ-
ლება სისხლიც მომეწამ-
ლოს. დაიბანეთ, დაიბანეთ,
ბავშვებო!

და მართლაც, შესვენების დროს იგი მოწყენილი დადიოდა მოშო-
რებით; ხან ჯდებოდა სადღაც კუთხეში და იქიდან შურიტ შესცქეროდა
თავისუფლად მოთამაშე ბავშვებს.

— ოი, ბავშვებო, რა ცუდად ვარ.

სემესტრის დასასრულისთვის საგუშაგო მოხსნილი არ იყო, მაგრამ
ჩხუბი და სისუფთავეზე მითითება არავისთან არ ხდებოდა საჭირო. ყველამ
შეიგნო, რომ უსუფთაობა ჯანმრთელობის მტერია. პატარები სიხარულით
იბანდენ ხელ-პირს და სისუფთავის დაცვაში ერთმანეთს ეჯიბრებოდენ.

მასწავლებელმა შემოიტანა წინადადება: შეჯიბრებაში გამოვიწვიოთ
სისუფთავის დაცვისათვის სხვა ნოლ კლასის მოწაფეებო. ბავშვები ამ
წინადადებას აღტაცებისაგან გამოწვეული ჟრიაბულით შეხვდენ.

— გამოვიწვიოთ, გამოვიწვიოთ! ვნახოთ, როგორ დაიცვენ სხვებ
სისუფთავეს.

უცებ ბავშვებმა სიცილი ატეხეს და თან ვასიას ცხვირზე მიუთითებდენ
თურმე, ვასიას მისდა შეუმჩნეველად ცხვირი ფანქრით დაეჩხაპნა.

— ცხვირი... ცხვირი...—ძლივს მოახერხეს სიცილისაგან სულშეგუ
ბებულბმა. ყველანი მობრუნდენ და შეხედეს ვასიას ცხვირს.

სიცილი მთელ კლასს მოედო.

ცვირდასვრილი ვასია ტყვიასავით გავარდა პირის დასაბანად.

— როგორ გამოვიწვიოთ სხეები ასეთი ცვირებით?

იკითხა ლიდამ, რომელიც უკვე გამოჯანსაღებულიყო და ბინტები შეეხსნა.

— არა უშავს, — დააშოშმინა მასწავლებელმა. — ხომ შეხედეთ, როგორ ტყვიასავით გავარდა დასაბანად. საქმეც ეს არის, რომ სისუფთავის საჭიროება უნდა გვესმოდეს!

გადმოკ. შ. გაფრინდაშვილის მიერ.

გასაოცარი ამბავი

ძალიან უცნაური ამბავი მოხდა ჩემს ოთახში. რომ გამა-
ხსენდება, ახლაც გული მისკდება შიშით და სულ ვკანკალებ.

— განა რა მოხდა ისეთი? — იკითხავს გაკვირვებული
მკითხველი.

აი რა მოხდა:

ერთ გამოსასვლელ
დღეს გადავწვივეთ კარგად
დამეღაგებია ჩემი ოთახი.
კოსტად დავაწვეე წიგნები
და მერე მოვდექი კედელზე
დაკიდებული სურათების და-
სუფთავებას. ჩამოვიღებდი
სურათს, მტვერს გადავ-
წმენდდი და ისევ დაჰკიდებდი.

ერთ კედელზე ეკიდა ჩე-
მი მეგობრის პორტრეტი.
ჩამოვიღე მის, გადავწმინდე
მტვერი და ისევ დაჰკიდე.

მერე შესობელთან გავედი, ცოტახანს იქ ვიჯანჯარაკე და ისევ
ჩემს ოთახში დავბრუნდი. მიუუჯექი მაგიდას და დავიწვეე წიგნის
კითხვა. როდესაც კითხვით დავიდალე, დავამოქნარე და კედ-
ლისკენ გავიხედე. გავიხედე და ზირი ღია დამჩნა შიშისგან:

კედელზე ეკიდა ვიღაც მოხუცის საშინელი ზორტრეტი, სწორედ იქ ეკიდა, სადაც ჩემი მეგობრის ზორტრეტი დაჰკიდე ამ ერთი საათის წინ.

აკვანკალდი, ძალიან შეშეშინდა.

ვინ წაიღო ჩემი მეგობრის ზორტრეტი?

ვინ იყო უნემოდ ჩემ ოთახში?

ვინ დაკიდა საშინელი მოხუცის ზორტრეტი?

ვაი თუ გაქურდეს ჩემი ბინა!

მაგრამ განა ქურდები ზორტრეტებს კიდებენ კედლებზე?

ვეცი ნივთებს—აბა სომ არაფერი მოუწარავთ მეთქი. ვეფლავფერი თავის ადგილას იყო.

რა საოცარი ამბავია!

გავეარდი მესობელთან, ვუამბე, თან შიშით თვალები გამფართოებია.

მოვიდა მესობელი, იმხანა წასა, ძალიან გაოცდა.

რანაირად გადაიქცა ჩემი მეგობარი სიკო ამ საოცარ მოხუცად?

ვერავინ ვერ ამისსნა ეს.

მაშინ ავღეკი, ფოტოანარბით გადავიღე ეს ზორტრეტი და ქურნალ „ოქტომბრულს“ გაუგზავნე.

ამბობენ: ამ ქურნალის მკითხველები ძალიან ჭკვიანები არიანო.

იქნებ თქვენ მანც ამისსნათ, ბავშვებო, სად წავიდა ჩემი მეგობრის ზორტრეტი?

შ. თ.

პასუხისმგებელი რედაქტორი: გიორგი კაჭახიძე.
მდივანი: სანდრო ულენტი.

საქ. სახელგამის კოლიზრაფსკოლა, შარათლის ძ. № 3/5

ხელის მოწერის პირობები

იმის გამო, რომ გაუგებრობას იწვევდა როგორც ხელის მომწერლებს შორის, ისე თვით პერიოდსექტორის მუშაობისათვის ნახევარწლიანი ან სამთვიანი ხელმოწერის ჩატარება; 1935 წლისათვის ხელმოწერა მიიღება მხოლოდ 9 თვით, ე. ი. 1935 წლის 1-ლ აპრილიდან 1936 წლის პირველი იანვრამდის.

1. ხელისმოწერა, გამოგზავნილი ნახევარი წლით (როგორც გასულ წელს), არ მიიღება.

2. ჟურნალი „პიონერი“ 9 თვით ღირს 5 მან.

3. ჟურნალი „ოქტომბრელი“ ცხრა თვით ღირს 5 მან.

4. ჟურნალი „კარმირ-წილერი“ ცხრა თვით ღირს 5 მან.

5. ჟურნალი „ენი-კუვე“ ცხრა თვით ღირს 5 მან.

6. სკოლის გამგე ან მისი მოადგილე კრებს მოწაფეთაგან ჟურნალების ფულს და გვიგზავნის ხელისმოწერის დამთავრების შემდეგ.

7. ფულის ნაწილნაწილად გადმოგზავნა გაუგებრობას გამოიწვევს, ამიტომ საჭიროა იგი ერთად გადმოგზავნოთ ხელისმოწერის კამპანიის დამთავრების შემდეგ.

8. ფული უნდა გადმოგზავნოს ჩვეულებრივად — ფულის გადმოგზავნის წესით (ფოსტით).

9. ფულის გადმოგზავნის დღეს უნდა გადმოგზავნოთ წერილი, რომელშიაც ზუსტად და ნათლად უნდა იყოს ნაჩვენები:

ა) გადმოგზავნილი ფულის ჯამი.

ბ) რომელ ჟურნალზე რამდენი ხელმოწერაა.

გ) რამდენი მანეთი მიიღეთ პრემიალური.

დ) გადმოგზავნის ქვითრის № და გადმოგზავნის დღე.

10. ფულის გადმოსავლენ ბარათზე დაწერით უნდა უჩვენოთ ნამდვილი ზუსტი დი სწორი მისამართი, მაგალითად:

ა) რაიონი;

ბ) სოფელი;

გ) სკოლის დასახელება;

დ) სად არის უახლოესი საფოსტო განყოფილება — თქვენ სკოლასთან.

ე) თქვენი სახელი და გვარი.

11. ფული და წერილები უნდა გადმოგზავნოს შემდეგი მისამართით: ქ. ტფილისი, კიროვის (ყოფილი აღმასკომის) ქუჩა №-7.

13. თუ ამ პირობებთან დაკავშირებით იქნება დამატებითი კითხვები ან რიშიმე გაუგებრობა, გთხოვთ დაუყოვნებლივ გვაცნობოთ.

საქართველოს სახელმწიფო გამომცემლობის

პერიოდსექტორის გამგე: ლ. თაყაიძე.